

АКТИВІЗАЦІЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНОМУ ВНЗ

Ряднова В.В., Безкоровайна І.М., Воскресенська Л.К., Пера-Васильченко А.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглянуті проблеми активізації й організації пізнавальної діяльності студентів у вищій медичній школі та запропонований один із варіантів їх вирішення - участь викладачів у науково-педагогічній та дослідницькій діяльності з проблем удосконалення процесу навчання в медичному виші.

Ключові слова: *навчальний процес, пізнавальна діяльність, медичний виш, студенти.*

Медицина — одна з тих галузей людської діяльності, в яких питання якості мають особливе значення. Той рівень медичної компетенції, який нині має закладатися у виші, завтра буде наданий пацієнтам. Для формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх лікарів необхідний високий рівень професійно-психологічної підготовленості самих викладачів вишу. Підвищення якості медичної освіти має забезпечуватися впровадженням нових форм та інформаційних технологій у навчальний процес, але важливим є й індивідуальне спілкування викладача зі студентами. Інформаційна основа навчання в системі професійної освіти вимагає розробки та аналізу проблеми психологічних механізмів, що забезпечують суб'єкту навчального процесу засвоєння всього обсягу матеріалу та успішне його використання в майбутній діяльності.

Пізнавальна діяльність осіб, що навчаються, у процесі засвоєння системних знань набуває рефлексивного характеру, оскільки знання стають для них особливим «предметом», який функціонує за своїми власними законами. Засвоєний ними метод набуття, присвоєння знань стає способом організації думки про предмет, виражаючи таку психологічну методику як базальні оперативні схеми.

Іноді викладачі клінічних кафедр стикаються з проблемою недостатньо високого рівня базової підготовки студентів-медиків. На вивчення нових дисциплін за навчальним планом виділяється певна кількість годин, при цьому необхідно організувати навчальний процес так, щоб студенти не тільки засвоїли теоретичні знання на клінічних кафедрах, а й оволоділи практичними вміннями успішно вирішувати клінічні завдання. Причинами слабкої підготовки студентів викладачі зазвичай називають низький рівень мотивації, погану пам'ять, забудькуватість, лінощі, слабку підготовку до занять.

За результатами опитувань студентів, приблизно одна третина опитаних вважають обсяг своїх теоретичних знань, з якими вони приходять на клінічні кафедри, недостатнім у зв'язку з великим обсягом досліджуваного матеріалу і дефіцитом часу на його засвоєння. Одна з причин цього криється в недосконалої тих наукових теорій, дидактичних принципів, освітніх технологій і методик організації навчального процесу, які в основному орієнтовані на використання так званих «спадкових, природних здібностей» учня, його власного, емпірично сформованого досвіду та рівня розумового розвитку.

Однією з актуальних проблем у системі освіти є правильна організація педагогічних умов, які б допомогли будь-якому студенту бути максимально успішним у навчальному процесі незалежно від його індивідуальних особливостей і здібностей, здобути високий рівень підготовки.

Важливим аспектом індивідуальної роботи є безпосередній контакт студента з викладачем, у ході якого уможливується динамічний рівномірний процес засвоєння матеріалу учнем і його зростання. В інноваційних педагогічних концепціях такий контакт мінімальний. Між тим, більшості студентів потрібне живе спілкування з викладачем, отримання відповіді на конкретні питання в конкретний проміжок часу, роз'яснення, а іноді й просто підтримка викладача. У ході живого спілкування з'являються більш широкі можливості для створення мотиваційної бази навчальної

діяльності. Особливо це важливо на перших курсах, оскільки в цей час студенти зазвичай ще реально не уявляють своєї майбутньої професії і не усвідомлюють перспектив застосування отриманих знань.

Студенти з більш низьким рівнем базових знань частіше потребують допомоги викладача. Вони виявляються просто не в змозі самостійно засвоїти досить складний матеріал, і робота викладача з ними є основоположною та обов'язковою для їх інтелектуального та професійного зростання.

Важливу роль відіграє також виховна робота викладача. Студенту медичного вишу потрібно допомогти усвідомити, що професія лікаря полягає не тільки в організації лікувального процесу, а й в умінні знайти індивідуальний підхід до пацієнта, заслужити його повагу. Адже в ставленні до хворого медичний працівник є свого роду вчителем, він повинен уміти зрозуміло для пацієнта відповісти на його запитання щодо захворювання та лікування, мотивувати його на здоровий спосіб життя, відмову від шкідливих звичок, бажано на своєму прикладі. Хворий не буде довіряти словам лікаря про необхідність кинути курити і всі жахи наслідків куріння, якщо лікар сам курить. Тому велике значення має проведення зі студентами бесід про медичну етику і деонтологію, користь здорового способу життя, шкоду шкідливих звичок, перспективні напрями охорони здоров'я.

При роботі з викладачами активні інформаційні методи використовуються для вирішення двох основних завдань: формування вишівського педагогічного співтовариства та усвідомлення себе викладачем медичного вишу через формування викладацької ідентичності та її принципової відмінності від позиції просто лікаря. Викладач повинен володіти внутрішньою мотивацією, прагненням найбільш повно реалізуватися в даній діяльності, вміти прищепити студенту інтерес до предмета, навчати студента з мінімальними витратами часу і труднощами в навчанні. Для цього потрібно використовувати весь спектр різноманітних активних методів навчання, прагнути розвитку творчого мислення та поведінки студента.

Для кращого виконання учнями міждисциплінарних задач необхідна ефективна співпраця викладачів фундаментальних і клінічних кафедр. Студент пов'язує між собою елементи знань, отримані на різних дисциплінах. Здійснення міждисциплінарних зв'язків включає його в нову пізнавальну нестереотипну діяльність, що вимагає напруження пам'яті, включення емоційно-вольових процесів. За допомогою теоретичного мислення, в результаті міждисциплінарного синтезу, шляхом порівняння, абстрагування, узагальнення виникає нове узагальнене поняття, уявлення. Ефективна організація і поетапне здійснення активізації пізнавальної діяльності студентів медичного вишу вимагають участі викладачів у дослідній та науково-педагогічній діяльності з проблем удосконалення процесу навчання в медичному виші.

Необхідне формування у викладачів фундаментальних і клінічних дисциплін мотивації та вміння визначати інтегровані цілі навчання з кожної теми курсу, побудови та теоретико-експериментальної перевірки системи навчальних занять на основі інтеграції навчальних дисциплін, а також уміння налагодити безпосередній контакт зі студентом.

Список використаної літератури

1. Бочарнікова В. М. Стимулююча функція контролю знань, умінь і навичок студентів вищої школи : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / В. М. Бочарнікова. - К., 1999.- 20 с.
2. Козаков В. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение : учеб, пособие / В. Козаков. - К. : Промінь, 1990. - 247 с.
3. Кремень В. Г. Вища освіта в Україні : навчальний посібник / В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко. - К.: Знання, 2005. - 325 с.
4. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: (документи і матеріали 2003 - 2004 рр.) ; за ред. В. Г. Кременя. - Тернопіль : Вид-во ТДПУ, 2004. - 147 с.

5. Дистанционные образовательные технологии в системе непрерывного профессионального образования / И.Е. Плотникова, С.Ю. Комова, С.И. Брежнев // Глобальный научный потенциал. — 2014. — № 6 (39). — С. 24—2/.